

RUTH SOUKUP

Trăiește bine, *cheltuieste mai puțin*

12 SECRETE PENTRU O VIAȚĂ BUNĂ

Ediția a doua

Traducere din limba engleză:

Ioana Vighi

ap!
act și politon

Cuprins

INTRODUCERE	11
--------------------	-----------

PARTEA I: Trăiește bine

SECRETUL NR. 1: Viața bună nu e ce credem noi	17
<i>Pentru o viață bine trăită contează mai curând cine suntem, nu ce avem</i>	
SECRETUL NR. 2: Mulțumirea este o alegere	35
<i>Să tânjim după ceea ce nu avem ne ține la distanță de viața bună</i>	
SECRETUL NR. 3: Cu toții avem un punct optim	57
<i>Să găsim acel punct în care se intersectează pasiunea și abilitatea noastră</i>	
SECRETUL NR. 4: Țelurile scrise pot să-ți schimbe viața	75
<i>O viziune clară pe termen lung și țeluri scrise ne permit să ne atingem pe deplin potențialul</i>	
SECRETUL NR. 5: Cu toții avem aceleași 24 de ore	99
<i>Viața bună începe cu disciplină personală și o bună administrare a timpului</i>	
SECRETUL NR. 6: Mai puține lucruri înseamnă mai multă bucurie	119
<i>Scade nivelul de stres al familiei tale îndepărtând dezordinea</i>	

PARTEA a II-a: Cheltuiеște mai puțin

- SECRETUL NR. 7: Trebuie să cheltuim mai puțin decât credem** **139**
De ce este importantă administrarea
- SECRETUL NR. 8: Economisirea este o stare de spirit** **157**
*Să învățăm să trăim pe măsura bugetului
afectează fiecare lucru pe care-l facem*
- SECRETUL NR. 9: Cum să reduci la jumătate bonul de casă
pentru alimente** **175**
*Schimbările simple care vă pot economisi sute
de lei la casă*
- SECRETUL NR. 10: O casă curată este o casă fericită** **197**
*Cele mai bune motive ca să-ți păstrezi casa
ordonată și cum să reușești să o ordonezi*
- SECRETUL NR. 11: Cele mai bune lucruri în viață sunt gratis** **219**
*Lucrurile pe care ni le dorim cel mai mult în
viață sunt cele pe care nu le putem cumpăra*
- SECRETUL NR. 12: Primim mai mult când dăruim mai mult** **237**
Viața bună trebuie împărtășită

Introducere

O dată la câteva săptămâni, îmi întrerup rutina de dimineață, de obicei previzibilă, și merg treizeci de minute cu mașina spre sud, în orașul Fort Myers, pentru a face un segment în direct, de trei minute, la radioul local afiliat CBS. Uneori împărtășesc cele mai bune ponturi ale mele pentru a economisi bani la cumpărături de alimente; alteori dau sfaturi despre cum să-ți redresezi bugetul sau ofer idei de cadouri minunate, realizate manual. Și, de fiecare dată când sunt în direct, ezit când aud că sunt prezentată drept expertul WINK News în economisirea banilor.

Un expert în economisirea banilor.

O, ce ironie!

Și asta nu e tot. În ultimii ani, mi s-au acordat și alte titluri similare: *Fata cu cupoanele*, *Super econoama*, *Profesionista chilipirurilor* și *Vedeta economiilor*. Nici într-un milion de ani nu aș fi ales unul dintre aceste cuvinte ca să mă descriu. Realitatea este că sunt mai degrabă o expertă în *cheltuirea* banilor decât în *economisirea* lor. Excelez în arta de a face cumpărături atunci când n-ar trebui și de a cumpăra doar din pură plăcere. Această abilitate specială m-a băgat în multe belele de-a lungul anilor, așa că nu e o întâmplare că

această carte – și blogul meu cu același nume – e intitulată *Trăiește bine, cheltuiește mai puțin, și nu Trăiește bine, economisește mai mult*.

Până să-mi încep blogul, *LivingWellSpendingLess.com* (*traiestebinecheltuiestemaiputin.com*), cuvântul *cumpătare* nu prea exista în vocabularul meu. Am crescut într-o familie în care banii n-au fost niciodată o problemă. Din exterior, probabil părea că aveam totul. Dar privilegiul vine cu un preț, iar realitatea era departe de a fi perfectă. În timpul ultimului an de facultate, lumea mea atent meșteșugită s-a prăbușit, iar în următorii doi ani am trăit într-o lume a întinericului și depresiei.

Era cât pe ce să mor, și supraviețuirea mea a fost nici mai mult, nici mai puțin decât un miracol; am fost doar prea oarbă s-o văd imediat. În următorii zece ani, m-am înscris (apoi am renunțat) la Facultatea de Drept, m-am căsătorit, m-am mutat de trei ori prin țară și am făcut doi copii. În timpul acestor zece ani de schimbări aproape constante, singurul lucru din viața mea care a rămas, în mare, același a fost mallul. Și Amazon.com. Și Target. Pottery Barn. Williams-Sonoma. Gymboree.* Ne-am umplut viețile cu lucruri, dar acestea niciodată n-au umplut golul.

Dar Dumnezeu avea un plan chiar și pentru o dependentă de cumpărături ca mine.

Uneori, grația divină vine sub forma unui cupon.

Zilele acestea sunt pasionată de economisirea banilor nu pentru că eu cred că mi-am dat seama cum stă treaba cu finanțele personale; dimpotrivă – stând aici, bând o cafea

* Magazine americane specializate în comercializarea hainelor, respectiv articolelor pentru casă (n. red.)

de firmă la suprapreț – încă fac greșeli financiare în fiecare zi. Sunt cu luni în urmă în privința evidenței. Mă lupt să mă încadrez în buget. Neglijez să-mi fac bilanțul. Cheltui bani pe lucruri pe care nu ar trebui. Și în fiecare lună amân plata facturilor.

Sunt departe de a fi perfectă.

Din fericire, Dumnezeu nu mi-a cerut să fiu perfectă.

De-a lungul acestei călătorii spre pacea financiară, am constatat că starea finanțelor mele oglindește, de obicei, starea restului vieții mele. Dacă sunt un dezastru cu banii mei, atunci sunt, în general, un dezastru în orice altă privință. Astfel, sunt pasionată de economisirea banilor nu pentru că am toate soluțiile, ci pentru că am învățat că banii – fie că sunt prea mulți, fie că sunt prea puțini – pătrund în fiecare sector, în fiecare aspect al vieții noastre. Sunt direct conectați la bunăstarea noastră spirituală, emoțională și chiar fizică. În fond, felul în care ne cheltuim banii reflectă direct ce este în inimile noastre.

În cele din urmă, această carte este mult mai mult decât un ghid de economisire a banilor sau o simplă colecție de lucruri pe care trebuie sau nu trebuie să le faci din punct de vedere financiar. Această carte e despre *a trăi bine* și a cheltui mai puțin.

Se bazează pe lecții dure, învățate atât din propriile greșeli, cât și din propriile succese. Pentru că sunt creștină, se bazează, de asemenea pe ce m-a învățat Biblia despre viața bună și, ca atare, include unele versete biblice. Sper și mă rog să fii provocată în timp ce citești această carte – provocată să-ți reevaluezi prioritățile și să faci modificările necesare care vor avea ca rezultat nu numai un cont

bancar mai mare, ci și o viață mai bună, plină de mulțumire, sens și bucurie. Nu va fi ușor – schimbarea de durată presupune muncă grea –, dar te rog să mă crezi când îți spun că recompensele merită efortul.

Viața bună te așteaptă. Ești gata s-o găsești?

PARTEA I

*Trăiește
bine*



Viata bună nu e ce credem noi.

„A trăi conform binelui trebuie să fie mai presus de a trăi pur și simplu.”

Socrate, citat de Platon în *Criton*

„Nu vă adunați comori pe pământ, unde molia și rugina le strică și unde furii le sapă și le fură. Ci adunați-vă comori în cer... Căci unde este comoara ta, acolo va fi și inima ta.”

Matei 6:19-21

„Să râzi des și mult; să câștigi respectul oamenilor inteligenți și afecțiunea copiilor; să câștigi aprecierea criticilor onești și să înduri trădarea prietenilor falși; să apreciezi frumusețea; să găsești ce e mai bun în ceilalți; să lași în urma ta lumea mai bună, fie printr-un copil sănătos, o grădină îngrijită sau o condiție socială emancipată; să știi, pur și simplu, că cineva a respirat mai ușor doar pentru că tu ai trăit. Asta înseamnă să ai succes.”

Ralph Waldo Emerson

Ședeam acolo, o fetiță pită în ascunzătoarea ei secretă – un spațiu unde mă târam de-a bușilea, adăpostit în spatele unui dulap din multele, dar rareori folosite camere de oaspeți din casa noastră spațioasă, în stilul colonial al anilor 1930. Nimeni nu mă deranja acolo și în acea ascunzătoare am petrecut nenumărate ore în propria lume de fantezie, pierzându-mă în jocul elaborat pe care îl inventasem pentru a-mi crea casa visurilor mele.

Era un proces meticulos, care lua timp. Începeam prin alegerea celui mai mare și mai ostentativ conac de vânzare din secțiunea de imobiliare a celei mai recente apariții a revistei *Architecture Digest* a tatei – cel cu grădină geometrică englezească în față și faleză cu vedere la ocean în spate, disponibil la un preț de chilipir de doar șaptesprezece milioane de dolari. Luam apoi o foaie de hârtie milimetrică șterpelită din sertarul biroului tatei și schițam cu grijă versiunea de vis a felului în care credeam că trebuia să arate planul parterului.

Aveam mereu grijă să includ necesități „de bază”, cum ar fi o piscină interioară, un teren de baschet și o sală de jocuri. Casa mea perfectă includea întotdeauna cel puțin zece dormitoare cu șemineu, cameră de zi și baie-spa, ca o

peșteră fiecare. Erau cel puțin două bucătării profesionale (nu se știe niciodată când ai nevoie de una în plus), o sală de mese pentru patruzeci de persoane, o bibliotecă de mărimea uneia universitare, plină de cărți din podea până-n tavan, și orice altă atracție exagerată pe care imaginația mea de unsprezece ani – inspirată mai ales de Casa de vis a păpușii Barbie și de prea mult timp petrecut uitându-mă la *The Lifestyles of the Rich and Famous* * (Viețile celor bogați și faimoși) – o putea evoca.

Când planul parterului era, în cele din urmă, complet – și îmi lua mereu *ore* să creez schița cum trebuie – decoram. Scoteam teancul gros de cataloage de magazin pe care le furam din grămada de lucruri reciclabile și petreceam nenumărate *alte* ore alegând metodic mobila, lenjeriile de pat, precum și accesorii pentru fiecare cameră, până la vasele de porțelan din bufete, prosoapele pufoase din baie și pantofii eleganți din dulap.

Pe măsură ce examinam cataloagele, mi-i imaginam pe copiii mei adorabili și bine îmbrăcați și pe soțul meu chipeș, bun și de un succes nebun. Îmi închipuiam existența noastră fermecată, lipsită de probleme, momentele fericite pe care le-am petrece bucurându-ne de casa noastră de lux.

Cu toate acestea, când epuizam, în cele din urmă, fiecare catalog și umpleam fiecare cameră imaginară cu cât de multe „chestii” scumpe găseam, nu rămâneam niciodată cu un sentiment de împlinire, în ciuda timpului și eforturilor pe care le dedicasem. Dimpotrivă, dezamăgirea era intensă. Umpleam, umpleam și iar umpleam, dar asta mă lăsa

* Emisiune televizată americană, difuzată între 1984 și 1995, în care erau prezentate viețile extravagante ale oamenilor bogați (n. red.)

mereu pustiită. Și așa o luam de la capăt cu o casă nouă și cu un nou plan al parterului, dedicând și mai multe ore dorinței, visării și umplerii, știind că de această dată – în sfârșit – aveam s-o nimeresc.

În casa mea de vis, viața era perfectă. În casa mea de vis, eram fericită.

Sau cel puțin așa credeam.

Pe-atunci nu știam, însă, că de la acea vârstă fragedă începeam să-mi dezvolt un obicei periculos. Deja începusem să echivalez posesiunile cu fericirea. Deja începusem să cred că o viață bună depindea de ceea ce aveam. La unsprezece ani eram convinsă că dacă aș fi obținut exact *lucrurile* potrivite, viața mea ar fi fost împlinită. Plină. Fericită. Satisfăcută.

Acest model distructiv avea să dea tonul pentru o mare parte din viața mea de adult și aproape că mi-a distrus căsnicia. Desigur, nu am aflat decât mult, mult mai târziu cât de distructivă era cu adevărat gândirea aceea.

Casa visurilor mele de adult

După atâția ani în care doar am visat la asta, eram mai mult decât pregătită să devin adult și să-mi remodelez și să-mi decorez casa de vis *reală*, chiar dacă la o scară *ceva* mai mică.

În cele din urmă a venit și ziua, deși, recunosc, nu în cele mai fericite circumstanțe. În 2004, casa noastră a fost grav afectată de uraganul Charley. După aceea, eu și soțul

meu, Chuck, am decis să facem niște lucrări majore de renovare, pe lângă reparațiile necesare în urma devastării făcute de uragan. Chuck – stâlpul financiar al familiei noastre – a insistat să plătim numerar. După ce am folosit banii din asigurare pentru repararea acoperișului și înlocuirea geamurilor sparte, am început să economisim pentru a remodela interiorul.

În timp ce eu așteptam cu (nu prea multă) răbdare, adunam idei. Petreceam iarăși ore salivând peste reviste și cataloage, decupam poze cu tot ce-mi plăcea, cu toate lucrurile fără de care știam că nu puteam să trăiesc, cu tot ce știam că m-ar fi făcut fericită.

Exact cum plănuiam când eram mică, în casa visurilor mele de adult viața urma să fie perfectă.

După ceea ce mi s-a părut a fi o veșnicie, marele moment a sosit, în cele din urmă, și mult-așteptatul nostru proiect de remodelare a început. Au apărut straturi de vopsea proaspătă și ziduri noi, o bibliotecă proprie, dulapuri personalizate cu rafturi mobile, blaturi de granit, podele din lemn masiv și din piatră, perdele noi superbe, covoare, mobilier și accesorii. Dar apoi, înainte să ne dăm seama, proiectele au fost gata, iar banii pe care îi puseseam deoparte au dispărut complet.

Doar că eu nu mă mai puteam opri.

La fel ca în jocul meu din copilărie, dezamăgirea era aproape insuportabilă. Investisem tot acest timp, bani și energie pentru a-mi crea casa perfectă, la care visasem întotdeauna, și totuși, viața mea era departe de a fi perfectă. Încă mă simțeam neîmplinită. Nesatisfăcută. Nemulțumită. Încă râvneam la mai mult.

Drept urmare?! Am continuat să cumpăr. Plictisită și agitată, mă duceam la Target, Pottery Barn sau Williams-Sonoma, mereu în căutare de altceva pentru a umple golul. Iar și iar mă îndrăgosteam de vreun fleac sau altul: perna decorativă perfectă, viu-colorată, rama foto lucioasă sau cana de cafea din lut sau un alt mop semi-automat care mi-ar fi economisit timp.

Adevărul e că întotdeauna făcusem un pic cam multe cumpărături, dar de data asta era altceva. Inima începea să-mi bată cu putere și simțeam un puseu de adrenalină când puneam produsul în coșul de cumpărături, știind – știind sigur – că asta-mi lipsea! *Acesta* era produsul care avea să-mi schimbe viața, care avea să mă facă să exult și care să-mi aducă fericire, perfecțiune și mulțumire. *Acest* lucru m-ar fi lăsat, în cele din urmă, satisfăcută.

Puseul era apoi înlocuit cu groază și regret când ieșeam pe ușă, cu brațele din nou pline de plase de cumpărături și vedeam privirea lui Chuck – un amestec de furie, dezamăgire și chiar puțină teamă. „Oprește-te odată!” striga el. „E de-ajuns! N-avem nevoie de lucrul ăsta. Nu mai poți continua așa!” Nu puteam să admit că avea dreptate, chiar dacă în adâncul meu știam că am o problemă. Nu reușeam să găesc o cale să-l fac să înțeleagă că cel mai mult voiam, de fapt, să mă simt împlinită. Așa că, în schimb, ticseam casa noastră cu lucruri. Nu e de mirare că certurile au devenit tot mai urâte și mai furioase, până într-o zi când amândoi ne-am decis că ne săturaserăm. Ceva trebuia să se schimbe.

Mai mult nu e niciodată destul

Ideea aceasta, că mai multe *lucruri* ne vor face fericiți, n-o aveam doar eu. Dimpotrivă, acest mesaj e întărit mereu în societatea noastră bazată pe consum. Există o șoaptă de substrat în fiecare reclamă de la televizor, în fiecare panou publicitar, în fiecare revistă care ne necăjește, ne ispitește și ne amăgește:

Dacă așa arată casa ta, vei fi satisfăcută.

Dacă vei conduce mașina asta, vei avea succes.

Dacă vei folosi acest machiaj, vei fi frumoasă.

Dacă vei purta aceste haine, vei fi invidiată.

Dacă utilizezi această tabletă, vei fi organizată.

Dacă vei mânca această mâncare, vei fi slabă.

Dacă va avea această jucărie, copilul tău va fi mulțumit.

Acesta e lucrul care îți va schimba viața.

Acesta e lucrul care te va face să te simți completă.

Vedem reclamele, citim revistele și blogurile, și chiar petrecem ore absorbiți de imaginile uimitor de perfecte de pe Pinterest. Vedem viețile pline de eleganță, de extravaganță ale celebrităților și vedetelor de televiziune, glorificate și immortalizate în reviste săptămânale și la televizor.

Auzim șaptele în timp ce urmărim cum toți din jurul nostru își umplu viețile cu lucruri mai frumoase și mai bune decât avem noi în prezent. Vrem case mai mari, mașini mai bune, telefoane noi, mai multe accesorii și haine, pantofi, jucării, gadgeturi și orice altceva decidem că ne va duce spre o Viață bună.

Dar asta nu se întâmplă niciodată. Șoaptele sunt o minciună. Veniți mai aproape, prietenele mele, pentru că am ceva să vă spun: Viața bună nu e ce credem noi.

Vezi tu, lucrurile în sine nu sunt ceva rău. Cu toții avem nevoie de un loc unde să stăm, de haine de purtat și hrană de mâncat. Cred că e-n regulă – chiar natural – să ne dorim ca hainele și casa noastră să fie frumoase, să ne reflecte personalitatea și stilul. Banii și posesiunile nu sunt neapărat dăunătoare sau distructive în sine. Totuși, goana după acestea poate fi.

Biblia ne avertizează iar și iar legat de acest fenomen:

„Vedeți și păziți-vă de toată lăcomia, căci viața cuiva nu stă în prisosul avuțiilor sale.”

LUCA 12:15

„Să nu fiți iubitori de bani. Mulțumiți-vă cu ce aveți, căci El Însuși a zis: <Nicidecum n-am să te las, cu niciun chip nu te voi părăsi>.”

EVREI 13:5

„Nicio slugă nu poate să slujească la doi stăpâni. Fiindcă sau pe unul va urî și pe celălalt îl va iubi, sau de unul se va ține și pe celălalt îl va disprețui. Nu puteți să sluiți lui Dumnezeu și lui Mamona.”

LUCA 16:13

Obişnuiam să cred ca aceste versete se aplicau doar celor care *chiar* erau bogați. În mintea mea, eu scăpam de obligație. *Păcat de cei bogați*, mă gândeam. *N-au noroc*. Nu mi-a trecut prin minte că Biblia nu-i avertiza *pe ei*; ci mă

avertiza *pe mine*. Pentru că, deși nu eram bogată, voiam să trăiesc ca și cum aș fi fost. Voiam cele mai bune lucruri și, chiar dacă nu mi le permiteam pe cele mai bune, cu siguranță îmi *doream* să mi le pot permite.

În *Timotei 6:9-10*, Apostolul Pavel scrie: „Aceia care vor să se îmbogățească, dimpotrivă, cad în ispită, în laț și în multe poftes nesăbuite și vătămătoare care cufundă pe oameni în prăpăd și pierzare. Căci iubirea de bani este rădăcina tuturor relelor; și unii, *care au umblat după ea*, au rătăcit de la credință și s-au străpuns singuri cu o mulțime de chinuri” (sublinierea îmi aparține).

Nu bogăția – sau lucrurile – ne omoară; ci dorința, jindul, pofta absolut nesățioasă pentru avere, posesiuni, putere și statut ne cuceresc în cele din urmă inimile și mințile, nemișcându-le loc pentru mare lucru. Dacă ne permitem sau nu e total irelevant. Nu contează decât dorința inimii tale. Indiferent de mesajul „niciodată nu-i destul” pe care vrea să ni-l transmită societatea, o viață irosită de dorința de a avea întotdeauna mai mult *nu* e Viață bună.

În căutarea Vieții bune

Vremurile disperate cer măsuri disperate. După renovarea casei noastre, întrucât cheltuielile mi-au scăpat total de sub control, eu și soțul meu am ajuns literalmente în pragul divorțului. Epuizată de toate certurile și cu adevărat dispusă să fac *orice* pentru a-mi salva căsnicia, am fost de acord să încerc ceva nou. Am stabilit conturi bancare separate și un buget strict, și am fost de acord cu ce a fost, în